

Čís. 16894.

V manželských sporoch cudzozemcov, ktorých štátnu príslušnosť nemožno určiť, treba — ak strany bývajú na Slovensku — postupovať a rozhodnúť podľa manželského zákona platného na Slovensku (§ 119 m. z.).

(Rozh. z 29. marca 1938, Rv III 1076/37.)

Súd prvej stolice rozhodol v rozlukovom spore meritorne. Odvolací súd na odvolanie štátneho zastupiteľstva rozsudkom zbavil účinnosti rozsudok súdu prvej stolice a žalobu zamietol.

Najvyšší súd dovoláciu žiadosť žalobkyne pokladal za rekurs, rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie.

Z d ô v o d o v:

Odvolací súd rozsudkom zbavil účinnosti rozsudek prvého soudu a žalobu zamítl z toho dôvodu, že žalujúci strana neprokázala, že ktorá z procesných strán je československým štátnym občanem, a dôsledkom toho krajský súd v B. nebyl príslušným rozhodnouti o žalobným nároku.

Je sice pravda, že otázka, zda a za jakých předpokladů může československý soud rozhodovati v manželském sporu cizinců, jest upravena v manželském zákoně (zák. čl. XXXI:1894) a nikoliv v občanském soudním pořádku, to však nemění nic na tom, že se nepřislušnost československých soudů jeví jako sporu překážející okolnost dle § 180, odst. 2, č. 1 Osp. Z toho plyne, že shledá-li odvolací soud trvání takové sporu překážející okolnosti, měl — dle § 181, odst. 1, Osp. — rozhodnouti usnesením a nikoliv rozsudkem, a měl — dle § 182, odst. 1, § 499, odst. 2, a § 505, odst. 1, Osp. — spor zastaviti a nikoliv žalobu zamítnouti. Podle toho třeba pokládati rozsudek odvolacího soudu za usnesení a dovolací žádost za rekurs. Se zřetelem na to, že odvolací soud rozhodl rozsudkem, rekurs (dovolací žádost), který byl podán patnáctý den po doručení napadeného rozsudku, nelze pokládati za opožděně podaný.

Názor odvolacího soudu, že pro nedostatek československé státní příslušnosti stran československé soudy nemohou rozhodovati o žalobním nároku, je nesprávný. Manželský zákon ustanovuje v § 119 výslovně, že a v kterých případech může i v manželských sporech cizozemců rozhodovat soud tuzemský, a § 641 Osp. určuje, který československý soud jest v takových sporech místně příslušný. Kdyby však státní občanství sporných stran nebylo možno zjistit, v kterémž směru se soud ovšem nemůže spokojit s prostým přednesem stran, pak třeba podle § 119 manž. zák. ve všech případech, v kterých jsou jinak směrodatné zákony vlasti sporných stran, užiti zákonů jejich bydliště,

v souzeném prípade bylo by tedy postupovat a rozhodnout o žádané rozluce podle slovenského manželského zákona.

Ale právem se odvolalo státní zastupitelství v B. proto, že předpoklady § 119 manželského zákona nejsou dosud splněny, — neboť nebylo zjištěno, že určení státního občanství stran není možné.

Na odvolacím soudu bude, aby i z úřední moci zjistil skutečnosti vztahující se na státní občanství sporných stran.

Čís. 16895.

I. Zrušenia právneho pomeru z osvojenia môžu sa domáhať len strany, ktoré smluvu o osvojení uzavrely.

II. Osoby, ktoré by mali zákonné dedické právo po osvojiteľovi, akby nebolo osvojeneckého pomeru, sú oprávnené domáhať sa žalobou súdneho výroku, že smluva o osvojení pre nedostatok zákonných náležitostí je právne neúčinná.

III. Podmienkou oprávnenosti príbuzných zostaviteľa v pobočnej vetve napadnúť platnosť testamentu, v ktorom zostaviteľ určil za dediča svojho osvojenca, je úspech žalobnej žiadosti, domáhajúcej sa súdneho výroku o neplatnosti smluvy o osvojení.

IV. Ak ide o osvojenie nezletilca osvojiteľkou, zostane osvojenec nadalej v otcovskej moci svojho rodného otca, ak nebolo v smluve inak ustanovené.

V. Súd nie je viazaný formálnym dokazovaním pri zisťovaní, aké právne pravidlá platia v cudzom štáte.

(Rozh. z 31. marca 1938, Rv III 876/37.)

Vdova A. M. smluvou zo 4. februára 1929 osvojila I. žalovaného, nezletilého syna II. a III. žalovaných. Dňa 22. septembra 1934 osvojiteľka zomrela a v písomnom súkromnom testamente, ktorý zanechala, ustanovila osvojenca za svojho univerzálneho dediča. — Žalobníci, príbuzní osvojiteľky v pobočnej vetve, domáhali sa žalobou súdneho výroku, že smluva o osvojení I. žalovaného je právne neúčinná, že testament osvojiteľky je pre formálne a materiálne vady neplatný a že dotyčne pozostalostného majetku má nastať zákonné dedenie v ich prospech ako vetevných dedičov.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly. N a j v y š š í s ú d dovolacie žiadosti žalobníkov zamietol.

D ô v o d y:

Osvojovacou smluvou nastáva podľa § 4 zák. č. 56/1928 Sb. z. a n. medzi osvojiteľom a osvojencom ten istý právny pomer, ako medzi rodičmi a manželským dieťaťom. Nastáva tedy medzi smluvnými stra-